

Forfatter: Palladius, Peder

Titel: Peder Palladius' Danske Skrifter

Citation: Palladius, Peder: "Peder Palladius' Danske Skrifter", i Palladius, Peder: *Peder Palladius' Danske Skrifter*, udg. af Lis Jacobsen , H.H. Thiele, 1911-1926, s. 260. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-palladius01val-shoot-idm140153317998784/facsimile.pdf> (tilgået 31. juli 2024)

Anvendt udgave: Peder Palladius' Danske Skrifter

Ophavsret: Udgiver har den fulde ophavsret.

Dog kan værket gengives i det omfang som det følger af ophavsretsretlige undtagelser om citat, kopiering til privat brug mv. Desuden kan der ske kopiering til undervisningsbrug mv. i det omfang som det følger af aftaler indgået med Copydan og tilsvarende institutioner.

Nogle af værkerne i Arkiv for Dansk Litteratur er dog helt fri af ophavsret (public domain), og så kan du bruge værket frit.

Du kan finde hvilke værker fra Arkiv for Dansk Litteratur som er frie i [denne liste](#). Har du spørgsmål til benyttelsen af et værk, kan du kontakte udgiver: [Det Danske Sprog- og Litteraturselskab](#)

221 **En enfoldig vndervijsning**

huorledes mand skal gøre sin bøn
som D. Marti. Luth. screff
for sin gode ven.

5 Kiere ven/ effterdi/ at i hafue tit oc offte formanet meg/
da will ieg dele med eder/ det som ieg hafuer/ oc ieg vill for-
lige giffue eder till kende/ huorlunde ieg holder meg med mine
bøner/ Gud gifue eder/ oc huert menneſte naade till/ at for-
bedre denne min vndervijsning **MÆT.**

10 **D**Et første ieg fornemer/ at ieg formedelt fremed
handell eller tancker/ er vorden foldet/ oc vtidig
till at bede (som at legomet oc dieffuelen ere da
altid redbone till at forhindre vore bøner) Da tager ieg min
Psalter/ oc løber ind i mit kamet/ eller (der som tidſens leyge-
23 15 lighed giffuer ſeg ſaa) hen || i Kircken till den Chriſte forſam-
ling/ der beginder ieg de thi Guds brød/ oc Troen/ oc der
ſom tiden recker till/ naager merckelige Chriſti/ eller S. pouels
ſprock/ eller naager Pſalmer/ denom læſer ieg mundelige ved
meg ſelff/ ord fra ord ſom børn plege at gøre.

20 Det er oc/ een mechtig goder ſedvane/ oc bør aldri at for-
actes/ men holles ved mact vti alle maade/ at en Chriſten bøn/
ſcal om morgenen være den første/ oc om aſttenen den ſiſte
gerning/ ſom et Chriſtet menneſte ſkal tage ſeg fore.

Oc ſkal huert menneſte ſitelige tage ſeg vare/ for deſſe
25 falſke oc bedrægelige tancker/ ſom ſaa ſige/ tøffue/ tøffue end
lit/ hen om en time vil ieg bede/ ieg maa end først gøre det
eller det/ ieg fand icke ſaa ſnart come til at bede/ Fordi/ at
mer ſaadane tancker drages mand der fra/ oc fand icke come
till at bede/ for andre ſiſler oc arbejde/ ſom tilfalle om dagen/
30 ſaa at den ganſke dag gaar hen/ oc mand come icke en gong
ihu at bede. ||

241 Det fand vell ſke/ at ſaadane gerninger/ come off ſtøndim
fore/ ſom ſaa gode funde være/ eller ia bedre end en Chriſten

bøn/ befindelige/ naar som der er nød paa ferde/ at saadane
 gerninger maae haaffue fremgong/ oc gøres/ som oc dette sprock
 lyder/ der mand tillægger Sancto Jeronimo/ At alle Christne
 menneskes gerninger/ ere bøner/ Oc et andet sprock/ Huo som
 trolige arbejder/ hand beder tøffuer/ huilcke sprock/ der ere
 icke sagde i anden mening/ end at naar som et Christet men-
 neske varer paa sit embede oc arbejder trolige/ da frycter oc
 ærer hand Gud/ oc tencker paa hans bud/ saa at hand vill
 ingen gøre vret/ icke stæle/ ingen bedrage/ met falsck oc swig/
 ingen gøre skade etc. Desse tancker som opspringe aff en ret
 Guds fryct oc tro/ || Kand visselige der saa gøre/ at alle hans
 gerninger/ ere en ret Christen bøn/ oc der till et offer/ Gud till
 loff oc tjeneste.

Dicorum opera
 orationes esse.

5 Qui fideliter
 laborat bis
 orat

Tuert emod/ er oc det sanden/ at alle de gerninger/ som et
 vantroet eller vgdusfryctegt menneske gør/ ere intet andet end
 bespaatelse/ formaledidelse/ oc synd/ oc at den som vtrolige
 arbejder/ oc fuldkomer icke sit embede i Guds fryct/ oc i en
 ret tro/ hand bespatter oc formaledider Gud dobbelt/ Fordi
 at et vgdusfryctegt hierte haaffuer vgdusfrøctige tancker/ saa at
 saadant et menneske/ vti sit arbejde/ tencker huorlunde hand
 kand foracte Gud/ oc offuertræde hans bud/ huor lunde hand
 kand gøre sin neste vret/ stæle/ oc handle vtrolige.

Suad ere disse tancker andet/ end en ret foractelse/ spaat
 oc formaledielse/ mod Gud oc mennesken/ oc der fore bliffuer
 hans arbejde/ tveffolt formaledielse/ oc hand der met for-
 vander seg selff/ Oc saadane menneske/ bliffue euige staaedere
 oc stæckarle. ||

Om denne idelige bøn/ som skeer vti et Christet menneskes
 arbejde/ taler Christus Luc. xi. der som hand biuder/ at mand
 skal bede vden affladelse/ foruare seg fra synd oc vret/ huilcket
 som kand icke ste/ der som mand frycter icke Gud/ oc heller
 beuorer hans bud/ som den første Psalme siger/ Saligt er det
 menneske/ som dag oc nat betracter/ oc tencker paa Guds bud.

Men dog skal mand see vell till/ at vij icke vennes fra den
 rette bøn/ eller optænde de gerninger/ som oss tœkes at være
 nøttelige/ end dog at de ere icke nøttelige i seg selff/ huor aff

at vij bliffue da paa det sidste lade/ oc fortraadne till at bede/
 Fordi at Dieffuelen er icke full oc lader/ omkring off/ at ar-
 beyde paa vort verste/ Der till er vort eget legome/ for saare
 leffuendes oc kaaet/ at staa aanden emod/ som gerne vilde
 5 bede oc tiene Gud.

Men nu wille vij kome/ till det igen/ som vij sluppe tilforn/
 15 21 25 Naar hiertet er nu varmtgiort formedelst saadan || mundelig
 tale/ som er Guds wrd oc Troens opregnelse/ da fald paa
 dine Knæ/ eller stat met samenlagde hender/ oc sla dine øygen
 10 op i hemelen oc sig eller tenck/ saa met det snarste.

O Kiere Here Gud hemelske Fader/ ieg er en wuerdig
 armer syndere/ icke verdig till/ at opløffte myne øygen/ eller
 hender till deg/ oc bede om naaget. Men effterdi/ at du haffuer
 budet oc befalet off at bede/ Oc der till met haffuer du loffuet/
 15 at wille høre vor bøn/ oc der offuer haffuer du selff lært off/
 huorlunde vij skulle bede/ ved din kiere søn Jesum Christum
 vor Herre.

Saa komet ieg nu til deg/ oc vill være deg hørig oc lydig/
 saadane dine wrd/ oc befalninger/ oc forlader meg paa dine
 20 nadige foriettelser oc tilsigelser/ oc beder met alle dine hellige
 Christine paa iorden/ i vor Herres Jesu Christi naffn/
 som hand selff haffuer lært meg.

Wor Fader som est i hemelen

etc. ret wd till ende. ||

21 6r 25

Den Første bøn.

Naar som i haffue saa læst/ Fader wor till ende/ da
 tager eder et stöcke fore eller flere/ om eder saa
 ryckes/ besynderlige/ at betencke oc bede/ Wille i
 tage den første bøn fore som er (helliget worde dit naffn) da
 30 maa i saa sigt.

Lya min aller kerefte hemelske Fader/ ieg beder deg ved din
 kiere søn Jesum Christum vor Here/ ac du wilt dog hellige dit
 naffn/ bade wti off selff/ oc i den ganske verden/ det er/ at